

## DR. VARGA FERENC

1835–1908



Állatorvos, orvosdoktor, a sebészet előadója 1865-től 1870-ig, a sebészi és műtéti tanszék szervezője és első vezetője 1870-től 1897-ig; 1888-tól 1890-ig a M. kir. Állatorvosi Tanintézet, majd 1890-től 1897-ig a M. kir. Állatorvosi Akadémia igazgatója. Vezetése alatt vált a sebészeti tanszék klinikával rendelkező önálló intézetté.

Varga Ferenc Mezőkomáromban született 1835. október 15-én. Középiskoláinak elvégzése után, 1854-ben az irgalmas rendbe lépett, de már két év múlva elhagyta a szerzetet, és az orvosi egyetemre iratkozott be. Minthogy 1859-ben az olaszországi zavargások miatt az egyetemen szüneteltek az előadások, az állatorvosi tanfolyamot hallgatta. 1862-ben az állatorvosi, majd pedig az orvosdoktori oklevelet is megszerezte. Ebben az évben a Pesti m. kir. Állatgyógyintézet segédje lett. Mint tanársegéd az 1865/66-os és az 1866/67-es tanévben előadta a természetrajzot, a faj- és életrendtant. 1868-ban a vöröstoronyi vesztegintézet helyettes igazgatójává nevezték ki. 1869-ben nagyobb külföldi tanulmányutat tett. A bécsi, salzburgi, müncheni, zürichi, hohlenheimi, hannoveri, berlini, drezdai és prágai állatorvosi és gazdasági tanintézeteket látogatta meg. 1870. május 9-én a sebészet, a műtét, a sebészi eszköz- és köttan nyilvános rendes tanárává nevezték ki a Pesti m. kir. Állatgyógyintézethez. Galambos Márton 1872-ben bekövetkezett halála után a gyógyszer-tan tanítását is ő vette át, és azt 1874-ig,

Czakó Kálmán külföldről való visszatértéig tanította. 1888-ban az akkor már M. kir. Állatorvosi Tanintézetnek nevezett intézmény igazgatója lett.

1890-ben a tanintézetet M. kir. Állatorvosi Akadémia rangjára emelték. Varga Ferenc igazgatói működése alatt kapott tanszéket Hutýra Ferenc, Tangl Ferenc, Preisz Hugó, Korányi Sándor, Plósz Béla, Bugarszky István. A tanári kar által kidolgozott, 1890. szeptember 29-én elfogadott új szervezeti szabályzat a magán-tanári habilitálás és az önálló tanszék létesítésének a jogát is megadta. A képzés négyéves lett, a hallgatók létszáma emelkedett, bevezették az elő-, az I., II. és zárószigorlatokat; és ehhez gyakorlat is társult.

Már tanársegédi működése idején, 1867 után szervezni kezdte az önálló sebészeti tanszéket, mely a rendes tanári kinevezésével a Földművelésügyi Minisztérium rendeletével meg is alakult. Varga Ferenc volt az állatorvosi sebészet első professzora. 1873-ban a tanszék felszerelésének kiegészítésére a sebészi és műtői eszközök beszerzésére a földművelésügyi miniszter 2000 forintot utalt ki számára. A borbélysebészek érvágó, fontanellakészítő és szőrzsínór-kihúzó mesterségét modern sebészeti műtéttanná korszerűsítette, meghonosította az orvostudományi szemléletet. Ebben az időszakban az Eisenmayer Sándorral együtt írt *Patkolástan* (1866) című könyve és önálló munkája, a *Hasznos házi emlős-állatok természetrajza, fajta- és életrendtana* (1872) értékes, becses emlékeink. 1873 után a sebészeti tanszék a Kunewalder-házban elhelyezett akadémia kilenc önálló osztályának egyike volt.

1897-ben súlyosan megbetegedett, és 1897. március 17-én saját kérelmére nyugalomba vonult. Ez alkalommal buzgó és sikeres szolgálataiért legfelsőbb elismerésben részesült. Munkássága elsősorban az akadémia, mindenekelőtt a sebészeti tanszék megszervezése, felszerelése, egyszersmind a gyakorlatias sebészeti oktatás területén hozott maradandó eredményt.

1908. július 2-án Tárnokon hunyt el.

1986-ban Mezőkomáromban, 2007. szeptember 2-án egykori rákospalotai (ma újpesti) házában avattak emléktáblát (Nagy Károly és Nagy Edit alkotása) a tiszteletére.

### **Irodalom**

Kotlán Sándor: *A magyar állatorvosképzés története 1787–1937. A M. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Állatorvosi Osztálya alapításának 150-ik évfordulója alkalmából*. Pátria, Budapest, 1941. 210 p.  
*Az Állatorvostudományi Főiskola jubileumi évkönyve*. Szerk.: Holló Ferenc–Pethes György. Állatorvostudományi Főiskola, Budapest, 1962. 162 p. 6 t.  
*200 éves a magyar állatorvosi felsőoktatás 1787–1987*. Szerk.: Holló Ferenc. Mezőgazdasági Könyvkiadó, Budapest, 1987. 464 p.